

УДК 811.161.2'06.81'24

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ОПАНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Олена Лисенко
Людмила Матусевич

*Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова
кафедра українознавства
вул. Пирогова 56, 21018, Вінниця, Україна
тел.: 043 255 39 10
ел. пошта: aunikgamile@yahoo.com
<http://orcid.org/0000-0002-0219-967X>
ел. пошта: lyuda0611@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0002-0096-9968>*

Стаття присвячена дослідженню актуальності інтернет-ресурсів як освітньої складової у системі навчання української мови як іноземної. Вивчено розвідки та напрацювання мовознавців, що були здійснені в напрямку іншомовної підготовки із застосування комп'ютерних технологій та інтернет-засобів. У роботі визначено мотиви, що спонукають іноземних громадян до вивчення саме української мови. Проаналізовано зміст популярних сайтів щодо можливості самостійного опанування української мови іноземними громадянами з їх допомогою. Особлива увага зосереджена на дослідженні наповнення інтернет-ресурсів, а саме наскільки їх вміст сприяє: оволодінню фонетики на належному рівні, ознайомленню з граматичними особливостями, опануванню комунікативними навичками відповідно до сучасних потреб, формуванню вокабуляру. Визначено, що запропонована система інтерактивних вправ та завдань інтернет-ресурсів дозволяє здійснювати пояснення в цікавій та доступній формі, проводити закріплення й узагальнення матеріалу на прикладі комунікативних ситуацій із сучасного життя, що сприяє підвищенню інтересу в освітньому процесі. У статті розглянуто як відображено соціокультурний і країнознавчий компоненти у процесі добору та формуванні тематичних блоків, а також розділів інтернет-засобів. З'ясовано, що інтернет-ресурси сприяють формуванню іншомовної мовленнєвої компетенції на достатньому рівні шляхом поєднання теоретичних знань та практичних умінь. У результаті зроблено висновок, що використання інтернету в системі навчання іноземної мови та української зокрема має низку переваг, а саме: дистанційний формат навчання дозволяє самостійно керувати освітнім процесом, особисто визначати час та місце; обирати матеріал відповідно до свого рівня; опрацьовувати теми, керуючись власною метою та колом інтересів; здобувачі мають можливість отримувати знання від носіїв мови, а не лише за підручниками. У статті досліджено питання доцільності та актуальності використання інтернет-ресурсів у процесі навчання іншої мови. Визначено позитивні перспективи використання інтернет-мережі у процесі опанування української мови як іноземної та в підвищенні кваліфікаційного рівня викладачів, що працюють у цьому напрямку.

Ключові слова: мережа “Інтернет”, інтернет-ресурси, інтернет-засоби, інтернет-технології, українська мова як іноземна.

DOI:

Постановка проблеми. Значний інтерес до вивчення української мови як іноземної (УМІ) в сучасних умовах сприяє пошуку нових можливостей надання освітньої послуги. Воєнний стан унеможливує безпосередню локалізацію учнів на території країни, мову якої вони вивчають, а також враховуючи той факт, що вивчення мови для таких слухачів здебільшого носить епізодичний та тимчасовий характер. Для когось це хобі, захоплення, варіант проведення дозвілля, тимчасова професійна чи побутова необхідність, за таких умов велику роль відіграє мобільність надання освітньої послуги, доступність до інтернет-контентів, різноманітних сайтів та подкастів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання викладання УМІ у своїх працях досліджували Бакум З. П., Кравченко Ю. В., Чабан Н. І., Шелест Г. Ю. та ін. Сучасні темпи соціального, культурного, технічного та економічного розвитку вимагають використання новітніх форм та засобів надання освітньої послуги. Тому сучасні дослідження спрямовані на використання комп'ютерних технологій та інтернет-засобів у вивченні УМІ. Зокрема, питанню використання інтернет-ресурсів у процесі опанування української мови іноземними громадянами присвячені розвідки Вдовіна О. О., Гриценко О. В., Зозулі І. Є., Стадній А. С., Темник Г. Д., Фоменко Т. М. та ін.

Виокремлення раніше не з'ясованих частин загальної проблеми. Стрімкий соціокультурний та науковий розвиток впливає на використання інформаційних технологій не лише у повсякденній діяльності, а й сприяє розвитку освітньої системи. Відповідно на зміну електронним варіантам підручників приходять інтернет-ресурси, зокрема для вивчення УМІ: “1. Мобільні додатки для вивчення української мови. 2. Безкоштовні онлайн-курси. 3. Інтернет-платформи. 4. Сайти. 5. Ютуб-канали. 6. Сторінки у соціальних мережах. 7. Інтернет-форуми” [2 : 29]. Динамічний розвиток мережі “Інтернет”, економічні та соціальні аспекти сприяють появі нових засобів та зникненню неконкурентоспроможних, поглинання менших більшими, а при купівлі-продажу прав власності може змінюватися напрямок діяльності та наповнення ресурсу. Інтернет-засоби значно розширили можливості опанування іноземних мов та надають можливості для їх самостійного вивчення. Проте питання чи можуть інформаційні технології забезпечити повноцінне та досконале оволодіння іноземною мовою, українською зокрема, залишається досі відкритим.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є аналіз інтернет-ресурсів, що надають освітню послугу у вивченні УМІ та є безперечно важливою складовою у системі іншомовної підготовки, а також сприяють поширенню української мови на міжнародному рівні.

Виклад основного матеріалу. Процес оволодіння іноземною мовою передбачає синхронізацію мети і засобів у системі навчання. Як зазначає Бакум З. П., один із найважливіших аспектів, що впливає на вивчення УМІ, це мета і вмотивованість. На її думку, вони є необхідною умовою для опанування комунікативними навичками: “Свідомість за таких обставин передбачає активізацію аналітичних здібностей, уміння систематизувати, узагальнювати мовні факти, вибудовувати аналогії. Мінімум теоретичних відомостей про мову, що вивчається, дозволяє студенту отримати уявлення про її систему і на цьому ґрунті сформувати мовленнєві навички в дещо змінених умовах” [1 : 229].

Варто звернути увагу на те, як змінилась мотивація до вивчення УМІ на сучасному етапі. Раніше головними обставинами, що спонукали іноземних громадян до вивчення української мови, були: професійна діяльність, вступ до навчальних закладів України, бізнес, рідше родинні зв'язки. Із початком війни стимулом до опанування української мови стали:

1. Солідарність як різновид підтримки України. Оскільки повномасштабне вторгнення спрямоване на знищення української мови та культури, а її вивчення іноземними громадянами сприяє її поширенню та збереженню соціокультурної та лінгвокраїнознавчої спадщини України.

2. Для полегшення комунікації. Країни та люди зокрема, які надали прихис-

ток біженцям і вимушено переселеним особам, прагнуть до встановлення тісних контактів, створення не тільки фізичного, а й емоційного комфорту постраждалим. Мовний аспект, а саме оволодіння українською мовою, є складовою процесу встановлення дружніх стосунків з вимушеними емігрантами з України, а точніше – розуміння через рідну для них мову.

3. Інтерес до вивчення української мови виявляють волонтери, співробітники і представники міжнародних організацій, що займаються допомогою громадянам та загалом Україні.

4. Опановують українську мову військові, ветерани, парамедики, які є представниками інших країн, що стали до лав Збройних сил України на захист та підтримку нашої держави.

5. Цілеспрямований та усвідомлений вибір. Оскільки російська мова була більш доступна та поширена раніше, їй надавали перевагу. Натомість зараз обирають українську, а не мову країни окупанта та агресора.

6. Підвищився інтерес до вивчення української мови серед представників українських діаспор у різних країнах світу. Варто зазначити, що серед тих, які цікавляться вивченням української мови, слухачі різної вікової категорії. Поміж них емігранти, що виїхали з території України давно, ще в дитинстві з батьками, і ті, які створили власні родини за кордоном і прагнуть, щоб їхні діти знали мову й культуру рідної нації.

Форми дистанційного навчання з використанням всесвітньої мережі “Інтернет” допомагають задовольнити запит іноземних громадян щодо опанування української мови, тому вивчення й аналіз наявних освітніх засобів у “всесвітній павутині” настільки важливий.

У своєму дослідженні інтернет-ресурсів Темник Г. Д. визначила два основних типи сайтів для вивчення мови: 1) сайти, які призначені для вивчення багатьох мов, в тому числі української; 2) сайти, призначені тільки для вивчення української мови [4 : 147].

Також варто структурувати сайти для вивчення української мови за кількістю авторів: одноосібні, у співавторстві та команда розробників.

Поміж багатьох очевидних переваг інтернет-ресурсів варто вказати на існування певних недоліків онлайн-форми навчання: “наявність реклами, спаму, комп’ютерних вірусів; збір особистих даних під час реєстрації; порушення авторського права; поява в користувачів інтернет-залежності; повільна робота деяких сервісів через перезавантаженість; невміння студентів” [3 : 92].

У процесі дослідження й аналізу сайтів та інтернет-платформ, які допомагають в опануванні УМІ, виокремлено певні критерії, що, на нашу думку, є ключовими для повноцінного освітнього джерела.

1. Доступ до сайту: з реєстрацією або у вільному доступі, безкоштовний, платний або з частковою оплатою для отримання друкованих матеріалів (словник до теми, завдання, тексти, картки).

2. Поділ за рівнем володіння мовою, хоча цей поділ досить суб’єктивний та умовний (для початківців, від початкового до середнього, середній, від середнього до просунутого [7], або А1 – А2 – В1 – В2 – С1 – С2 [6], без вказівки на рівень [8]).

3. Безпосереднє наповнення інтернет-ресурсу, яке для повноцінного та всебічного оволодіння мовою має містити відповідний граматичний і лексичний мате-

ріал, що відповідає соціокультурній та лінгвокраїнознавчій компетенції. Тематичний або покроковий словник, різні види завдань для всіх етапів (пояснення, вправи для закріплення і контролю засвоєного, інтерактивні завдання для створення комунікативних ситуацій тощо).

4. Розподіл ресурсів за віковими категоріями (для дітей, школярів, підлітків, студентів, дорослих, старшої вікової групи) та метою навчання.

У зв'язку із збільшенням попиту на вивчення української мови представниками інших країн, де вона не є рідною, зростає і пропозиція не лише в навчальних закладах та установах, а й в інтернет-мережі.

Як підкреслює Бакум З. П., у процесі вивчення УМІ соціокультурний аспект знаходиться у безпосередній взаємодії з мовою і культурою: “а) від фактів мови – до фактів культури (культурознавча інформація добувається із самих мовних одиниць); б) від фактів культури – до фактів мови (викладач намагається довести, що в одиницях мови відображено особливості культури і мислення носіїв мови)” [1 : 228], що доводить беззаперечний позитивний вплив та важливість викладання УМІ безпосередньо її носіями, а це можливо завдяки використанню інтернету.

Для дослідження системи навчання УМІ в інтернеті було обрано сайти, які, на нашу думку, можуть бути цікавими та корисними іноземним громадянам в процесі іншомовної підготовки.

На допомогу у вивченні УМІ з ґрунтовним опрацюванням граматики та з широким тематичним різноманіттям розроблено сайт <https://www.ukrainianlessons.com/>. Для роботи з ним не потрібна реєстрація, частина матеріалу надається безкоштовно (це аудіоресурси з поясненням лексики та граматики відповідної теми). За додаткову оплату можна отримати конспект уроків, тематичні картки та файли, а також стати членом закритої групи в соціальній мережі “Фейсбук”. На сайті виділено блок, який має назву “Подкасти”. Його поділено на шість сезонів з приміткою на рівень, усі сезони (окрім шостого) містять по чотири епізоди, що складаються з десяти уроків кожен.

Перший сезон розраховано на початківців. Містить елементарний граматичний матеріал і першочергові лексичні теми, а саме: “Привітання. Прощання. Знайомство. Розповідь про себе та родину. Професії. Числівники. Дні тижня. Пори року. Похід до магазину. Їжа. Подорожі. Свята” [7] тощо.

Другий сезон розрахований на рівень від початкового до середнього. Майже вся лексична частина побудована довкола відмінків української мови та ґрунтується на прикладах із життєвих ситуацій. Наприклад: “У гастрономі. Фестиваль їжі. Харчові звички. Сирники рецепт + Родовий відмінок. Електроніка і техніка. Купівля телефону. Соціальні медіа українською мовою + Давальний відмінок. Просимо поради. Твій розклад з української мови. Запрошення на гостину + Знахідний відмінок. Різдвяна вечеря в Україні. Новорічна ніч в Україні + Орудний відмінок. Обмін спогадами + Місцевий відмінок. Український дитячий віршик + Кличний відмінок” [7]. Варто зауважити, що десять уроків цього сезону побудовані на інформації з історії України. Вони містять теми починаючи від Київської Русі і закінчуючи незалежністю України.

Третій сезон має назву “Пригоди Христини в Україні” та розрахований на середній рівень. Тематика уроків побудована довкола подорожі Україною і знайомства з її культурою та традиціями дівчини Крістін, яка є американкою з українським корінням. Відповідно до епізодів подорожі запропоновано теми: “Знайомство в літаку.

Таксі з аеропорту. Моє життя у Києві. Бронювання кімнати\номера в Карпатах. План подорожі. Майстер-класи з приготування вареників, вишивання, писанкарства. Весілля в Україні” [7] та ін.

Четвертий сезон за рівнем визначено у межах від середнього до просунутого. У ньому застосовано граматику для поглибленого вивчення української мови та використані теми, що розширюють знання та уявлення про Україну як державу, лінгвістичні особливості, культуру та видатних представників нашої країни. Лексико-граматичний матеріал розглядається через знайомство з державними символами України, поняттям про суржик, сленг і діалекти української мови, розповідями про козаків та сувеніри. Окремо представлені теми про видатних українців: “Ярослав Мудрий – тесть Європи. Роксолана – La Sultana Rossa. Олекса Довбуш – український Робін Гуд. Тарас Шевченко – великий Кобзар. Леся Українка – письменниця сильної волі. Іван Франко – великий Каменярь. Олександр Довженко – новатор кіно” [7] та ін.

П’ятий сезон відповідає рівню від середнього до просунутого. **Теми спрямовані** на практику сучасної розмовної лексики: “Як використовувати смартфон для вивчення мов. Український інтернет-сленг. Україномовні ютуб-канали. Україномовні подкасти” [7]. Тематичні блоки про культурну спадщину України і проблему еміграції українців до різних країн світу, зокрема Аргентини, Японії, Шотландії, Південно-Африканської Республіки, США, Нової Зеландії, Австралії та Канади.

Як зазначено на сайті, п’ятий сезон мав бути останній, проте складна ситуація в країні, а також бажання, щоб якомога більше людей дізналось правду, стало поштовхом до упорядкування **шостого сезону**, тематичний напрямок якого пов’язаний з мовною ситуацією та війною в Україні: “День української писемності та мови. Мовний закон 2019 року. Бавовна, паляниця, 4.5.0. та інші слова війни. Емоції під час війни. Декомунізація, деколонізація, дерусифікація. Про Крим” [7] тощо.

Також на сайті окремо виділено блок **“Українські серії 5 хвилин”**, що передбачає ознайомлення з матеріалом в обмеженому часовому форматі. На сьогодні цей розділ містить три епізоди по 20 уроків тривалістю від п’яти до десяти хвилин. Увага більше зосереджена на лексичному матеріалі й підпорядковується сучасному повсякденню іноземця в Україні: “Як забрати посилку на Новій пошті. Як розмовляти з Uber таксистом українською. Як обміняти гроші. Як спілкуватися з перукарем” [7] та ін.

На нашу думку, сайт надає можливість всебічно та досконало познайомитися не лише з українською мовою, особливостями граматики та правопису, а й з традиціями, історією, культурою та сучасним життям українців. Сайт наразі продовжує функціонувати та його авторка Огойко А. повсякчас поповнює його новими темами та ідеями.

Запит щодо вивчення УМІ знайшов свій відгук на освітній платформі Prometheus, режим доступу: <https://courses.prometheus.org.ua/dashboard>. На ньому розміщено матеріали онлайн-курсів різних освітніх напрямків. Користувачам освітнього простору запропоновано вивчення української мови на елементарному рівні (A1-A2) за 27 уроків: <https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+UKR101+2020/home>.

Програма безкоштовна, усі запропоновані матеріали знаходяться у вільному доступі. Для користування потрібно зареєструватися на платформі Prometheus та обрати відповідну тематику. Онлайн-курси з вивчення української мови складаються з 27 занять та комплексного тестування, проходження якого необхідне для отримання сертифіката. Курс охоплює 27 базових тематичних блоків: “Алфавіт. Відмінності

звуків. Вимова голосних звуків. Вимова приголосних звуків. Знайомство, або як тебе звати? Привітання. Звертання. Етикетні формули. Час і період. Місяці. Будні та вихідні. Погода. Моя сім'я. Моя професія. Назви частин тіла. Вигляд. Зовнішність. Одяг і розмір. Мій дім. Супермаркет. Продукти. Страва і кухня. Ресторан і гроші. Транспорт. Орієнтація в місті. Будівлі. Подорожі. Міста України. Характер і прикметники. Послуги (пошта, банк, бібліотека). Самопочуття. Державні та релігійні свята. Природа України. Усе про навчання” [5]. **Кожен тематичний блок містить відео**, представлене викладачем, у якому пояснення граматики базується на лексиці відповідної теми. Позитивним є те, що кожне таке відео супроводжується текстовим матеріалом, який містить головну інформацію з відео-уроку. У тематичному блоці після опрацьованого матеріалу запропоновано тести для перевірки засвоєної лексики і граматики. Кожне заняття містить інтерактивні завдання, що охоплюють теоретичний та практичний матеріал. Їх мета полягає у створенні комунікативних ситуацій, практичному використанні засвоєного з блоку через аудіювання та говоріння.

На нашу думку, цей контент з вивчення української мови більше розрахований на носіїв близькоспоріднених мов або на достатній рівень володіння українською, оскільки переклад на мову-посередника, наприклад, на англійську, зустрічається лише в деяких відео-роліках за посиланнями, тому самостійне використання матеріалів без додаткового роз'яснення буде ускладнене. Одночасно позитивним і негативним аспектом є те, що курс **“Українська за 27 уроків” ґрунтується на матеріалах** різних інтернет-ресурсів. Безумовною перевагою вважаємо те, що застосовується велика різноманітність завдань (відеоролики, пісні, вірші з програм, віршики і навіть дитячі контенти), але водночас це є і недоліком, тому що вони розраховані на різний рівень володіння мовою.

Досить цікавим та незвичним, на наш погляд, є варіант вивчення української мови на базі матеріалів Суспільного телебачення <https://learning.suspilne.media/>. Вивчення УМІ за допомогою сайту LingvisPlay **пропонує вивчати мову на базі популярних програм Суспільного каналу**. Запропоновані матеріали можуть застосовуватись як елемент аудіювання та об'єкт роботи з живою комунікацією під керівництвом викладача, для самоосвіти чи вдосконалення вже набутого попереднього рівня знань. Користувачу одразу надається можливість ознайомитися з перевагами сайту за допомогою короткого відеоролика, який містить покрокову інструкцію щодо роботи з інтернет-ресурсом та освітнього процесу. Для навчання можна обрати мову, на якій буде зручно працювати з матеріалами сайту, з-поміж запропонованих: англійська, іспанська, італійська, кримськотатарська, німецька, польська, португальська, російська, румунська, словацька, угорська, французька, чеська, шведська, японська. При реєстрації на сайті заповнюється анкета, де фіксується початковий рівень і надалі можна слідкувати за прогресом в оволодінні мовою (A1 – A2 – B1 – B2 – C1 – C2). Є можливість самостійно обирати відеоматеріали для освітнього процесу. Кожне відео супроводжується дубляжем українською мовою із вказівкою та поясненням деяких граматичних аспектів до слів, які ще потрібно опанувати. Наприклад, будь-яка частина мови вжита у відмінковій формі паралельно подається у називному відмінку; до іменників вжитих у множині додається форма однини; інколи з'являється переклад слів на англійську мову, але на дуже короткий час; до дієслів подається форма інфінітива у теперішньому часі чи спільнокореневе слово; коротке роз'яснення слів, що вжиті у розмовній формі, синонімічні варіанти тощо. Досить цікаво продумана

робота зі словником. Слова в текстах виділені різними кольорами відповідно до рівня володіння мовою: зелений колір – лексика, яка вже має бути відома відповідно до рівня та раніше опрацьованого матеріалу, жовтий – нові слова, які радять для опанування, червоний колір для лексики, яка буде зустрічатись у майбутньому. За бажанням їх можна змінити, а також контролювати безпосередньо свій словник, позначаючи лексеми різними кольорами відповідно до статусного рівня (вони належать до активного чи пасивного вокабуляра, є новою чи засвоєною раніше лексикою).

На сайті запропоновані категорії з відеоматеріалами, на базі яких можна вдосконалювати рівень володіння українською мовою. Категорія **Особливе** містить: Документальний фільм про корінні народи України **“Мій Крим” – знищення народів, забуття та супротив**. Документальний фільм **“Щедрик проти “русского міра”**. Документальний серіал **“Колапс”**, який складається з 7 епізодів. Документальний серіал **“Наші 30”**, що налічує 9 серій. Розділ **“Cool’turimo”** або **“Круто туримо”** представлено 44 епізодами тривалістю від десяти до тридцяти хвилин, що відображають актуальні теми та питання сьогодення. Блок **“Документальне”** налічує 14 фільмів цього жанру, що демонструють сучасний соціально-політичний стан країни. Категорія **“Артилерія”** складається з 44 епізодів музичного напрямку. Розділ **“Розслідування суспільного”** містить 19 епізодів та розслідування про військових РФ, які розстріляли сім’ю в Бучі (фільм дубльовано англійською мовою). Блок **“Люди”** представлений проектом **“Відомі”** – це 11 епізодів та 9 фільмів про звичайних незвичних людей та непересічних постатей. Проект **“Так, я жінка”** налічує 6 епізодів про жінок на війні. Категорія **“Експлейнер”** складається з 4 епізодів, які є оглядом до фільмів та ще 2 епізодів, які стосуються сьогодення. Розділ **“Спадок Терещенків”** – документальний серіал містить 8 серій, у яких розповідається про рід та діяльність українських магнатів і меценатів Терещенків. Вебсеріал **“Війна, тривоги та пригоди”** представлений 21 епізодом, де через призму гумору та сатири відображено життєві обставини більшості сучасних українських родин. Категорія **“Гудаки”** в 11 епізодах розповідає про життя і творчість гурту та людей із Закарпаття. Розділ **“Життя у кадрі”** налічує лише 3 епізоди, які тематично не пов’язані між собою, але показують сучасний стан речей. Документально-музичний проект **“Контур”** у 5 епізодах розповідає про тур, який відбувся у Миколаєві, Кривому Розі, Запоріжжі, Кам’янському, Харкові. Категорія **“Плавильний котел”** складається з 3 документальних фільмів про історію Донбасу. Розділ **“Між крапельками”** названо відповідно до документального серіалу, що містить 6 серій, у яких зображено шлях української культури у процесі виживання.

Інтернет-ресурс **LingvisPlay** захоплює своєю новизною ідеї та нетривіальністю щодо підходу у вивченні УМІ, що виходить за межі звичних схоластичних прийомів навчання. Серед недоліків варто зазначити, що на сайті велику увагу присвячено аудіюванню, лексичному матеріалу, але дуже обмежено розглянутий граматичний аспект. А також варто врахувати наявність розмовного жанру, народну мову, що зустрічається у відеодоробках, тому для опанування літературної української мови варто буде звернутися за сторонньою допомогою. Проте ідея вивчення української мови на базі матеріалів Суспільного телебачення може бути актуальною та затребуваною щодо вивчення УМІ.

Повнотою лексичного, граматичного, практичного та теоретичного матеріалу приємно вражає сайт <https://ukrainian-zone.com/>. Головна сторінка умовно розподі-

ляє сайт на дві частини: 1) платні курси; 2) безкоштовний контент. Платні курси, що передбачають онлайн-уроки, представлені чотирма напрямками: “Основи розмовної української мови. Подорожні фрази. 150 українських слів для початківців. Читайте українською” [8]. Безкоштовна інформація сайту подана в розділі “Серія”, що знаходиться у вільному доступі.

Розділ “**Серія**” представлений такими темами: 1. “**Українські відмінки**” налічує 6 уроків на вивчення відмінків української мови. Кожен відмінок супроводжується текстовим і відеопоясненням англійською мовою, словниковою роботою та вправами на засвоєння матеріалу. 2. “**Словниковий запас**” містить розробки з 25 тем, що відображають базовий лексичний матеріал повсякденної комунікації: “Назви місяців. Солодощі. Дні тижня. В аеропорту. Питальні слова. Назви кольорів. Українська їжа. Напої. Професії. Базовий словниковий запас. Мій комп’ютер. Місця навколо міста. Пори року. Зима. Основні фрази. Сім’я. Національність та мови в Україні. Цифри від 1 до 10. Фрукти та овочі українською. Порядкові числівники в українській. Згода\незгода. Святвечір. Про погоду українською. Дитинство. Розмова про подарунки. Електронні книги для вивчення української мови” [8]. Кожен урок цього блоку містить роботу з новою лексикою (переклад на англійську з аудіосупроводом українською мовою), відео з поясненням викладача, вправи на використання нового лексико-граматичного матеріалу, інтерактивне завдання відповідно до теми. 3. “**Поради для подорожей Україною**” на час нашого дослідження був представлений лише однією розмовною темою щодо подорожі у вигляді подкаста англійською мовою від студента Еріка та декількох супровідних запитань. 4. “**Поезія**” налічує 11 уроків, розділ спрямований на ознайомлення з літературною спадщиною, а саме віршами Стуса В., Семенко М., Прєверо Ж., Сосюри В. Уроки в цьому блоці не мають чіткої структури, робота над словником та текстами віршів проводиться в різних форматах, але завжди присутнє аудіо, що демонструє приклад декламування. 5. “**Абетка**” містить 10 уроків, які допомагають у вивченні алфавіту. Значну увагу приділено формуванню правильної вимови за допомогою аудіовправ. Скоромовки та чистомовки дозволяють не тільки опрацювати фонетику, а й збільшити словниковий запас. 6. “**Загальні вирази**” складається з 50 аудіоуроків, де представлена лексика повсякденного спілкування та суспільної комунікації. 7. “**Українські пісні**” відображено у 4 уроках, де використано українську народну пісню “Ой, недоля козакові, гей!”, пісня “Мамочка моя”, “Jingle Bells” українською та державним гімном України “Ще не вмерла України ні слава, ні воля”. 8. “**Народні казки та байки**” складається із 32 уроків, що містять такі казки: “Чарівна рукавичка. Коза-Дерева. Мишки та Півень. Два брати. Лисиця та їжак. Курочка Ряба. Кіт у чоботях. Пан Коцький. Як Іван цареві збрехав. Багатій, Хома і качка. Лев і миша. Пес і тинь” [8]. 9. “**Основні бесіди**” розраховано на початковий рівень, налічує 23 уроки, що містять мінімальний обсяг лексичного та граматичного матеріалу з повсякденної комунікації. 10. “**Українська граматики**” на 15 уроках продовжується вивчення частин мови, зокрема іменника, дієслова, прикметника, займенника. 11. “**Український туристичний путівник**” містить 16 уроків. Спрямований на покращення навичок аудіювання та практику мовлення в комунікативних ситуаціях, що можуть виникати під час подорожей. 12. “**Розповідь Євгена**” складається з 8 уроків. Він розрахований на учнів-початківців з мінімальним граматичним навантаженням та повсякденними комунікативними ситуаціями.

Можна відзначити плідну та ґрунтовну роботу, що була проведена розроб-

никами сайту Ukrainian Zone у сфері викладання УМІ. Повною мірою реалізовані соціокультурний та лінгвокраїнознавчий компоненти. Сайт повноцінно може допомогти у самостійному вивченні української мови, оскільки значну увагу приділено роботі з лексичним і граматичним матеріалом, а також всі матеріали продубльовано англійською мовою. Теми та матеріали розділів сприяють формуванню цілісної системи про національно-культурні особливості країни.

Висновки. Переважна більшість інтернет-ресурсів для вивчення будь-якої іноземної мови розробляється носіями мови, що дає значну перевагу в процесі опанування мови, оскільки саме вони можуть передати всі лексико-семантичні тонкощі та фонетичні особливості мови, яку вивчили не лише за підручниками, а в живому процесі комунікації. Відбір комунікативного матеріалу та відповідних інтерактивних завдань забезпечує швидке формування адекватного процесу спілкування відповідно до сучасних тенденцій, вимог та запитів іноземних громадян.

Варто зазначити, що інтернет-ресурси створюють сприятливі умови для оволодіння УМІ, оскільки кожен користувач відповідно до власних потреб і можливостей обирає ресурс, який допомагає отримувати знання дистанційно, у комфортному режимі та ритмі, що відповідає особистим інтересам і мотивам, відповідно до власних побажань.

На нашу думку, дослідження інтернет-ресурсів в аспекті вивчення УМІ є корисним не лише як елемент в освітньому просторі, але й як етап самоосвіти та підвищення власного рівня кваліфікації кожного викладача, що працює у напрямку викладання цього курсу, а динаміка безперервного розвитку інтернет-ресурсів сприятиме появі нових сайтів та контентів для опанування УМІ.

Список використаної літератури

1. Бакум З. П. Українська мова як іноземна: лінгводидактичні проблеми. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2010. Вип. 5. С. 226–232.
2. Вдовіна О. О. Аналіз інтернет-ресурсів для вивчення української мови як іноземної. *Молодий вчений*. 2020. №7.1 (83.1). С. 28–31.
3. Гриценко О. В. Гуманітарні виміри сучасної медичної освіти : колективна монографія / відп. ред. Д. А. Москвітін. Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. 172 с.
4. Темник Г. Д. Інтернет-ресурси з української мови у системі навчально-методичного забезпечення українських освітніх закладів діаспори. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*. Серія : *Історичні науки*. 2015. Вип. 23. С. 146–150.
5. Prometheus UKR101 Українська за 27 уроків. URL : <https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+UKR101+2020/home>.
6. SUSPILNE UKRAINE LingvisPlay. URL : <https://learning.suspilne.media/>
7. Ukrainian Lessons. URL : <https://www.ukrainianlessons.com/>
8. Ukrainian Zone. URL : <https://ukrainian-zone.com/>

References

1. Bakum Z. P. Ukrainska mova yak inozemna: lnhvodydaktychni problemy. *Filolohichni studii : Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. 2010. Vyp. 5. S. 226–232.
2. Vdovina O. O. Analiz internet-resursiv dlia vyvchennia ukrainskoi movy yak inozemnoi. *Molodyi vchennyi*. 2020. №7.1 (83.1). S. 28–31.
3. Hrytsenko O. V. Humanitarni vymiry suchasnoi medychnoi osvity : kolektyvna monohrafiia / vidp. Red. D. A. Moskvitina. Zaporizhzhia : ZDMU, 2020. 172 s.
4. Temnyk H. D. Internet-oesursy z ukrainskoi movy u systemi navchalno-metodychnoho

zabezpechennia ukrainskykh osvitnikh zakladiv diaspory. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriia : Istorychni nauky.* 2015. Vyp. 23. S. 146–150.

5. Prometheus UKR101 Ukraina za 27 urokiv. URL : <https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+UKR101+2020/home>.

6. SUSPILNE UKRAINE LingvisPlay. URL : <https://learning.suspilne.media/>

7. Ukrainian Lessons. URL : <https://www.ukrainianlessons.com/>

8. Ukrainian Zone. URL : <https://ukrainian-zone.com/>

INTERNET RESOURCES AS A MEANS OF LEARNING THE UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE

Olena Lysenko
Liudmyla Matusevych

National Pirogov Memorial Medical University

Department of Ukrainian Studies

Pyrohova Str. 56, 21018, Vinnytsia, Ukraine

phone: 043 255 39 10

e-mail: aunikgamile@yahoo.com

<http://orcid.org/0000-0002-0219-967X>

e-mail: lyuda0611@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-0096-9968>

The article is devoted to researching the relevance of Internet resources as an educational component in the system of teaching Ukrainian as a foreign language. Research and development of linguists, which were feasible in the direction of foreign language training using computer technologies and Internet tools, were studied. The work identifies the motives that encourage foreign citizens to learn the Ukrainian language. The content of popular sites was analyzed for the possibility of independent mastering of the Ukrainian language by foreign citizens with their help. Special attention is paid to researching the content of Internet resources, namely to what extent their content contributes to: mastering phonetics at the proper level, familiarization with grammatical features, mastering communication skills in accordance with modern needs, vocabulary formation. It was determined that the proposed system of interactive exercises and tasks of Internet resources allows for explanations in an interesting and accessible form, consolidation and generalization of material on the example of communicative situations from modern life, which contributes to increasing interest in the educational process. The article examines how the sociocultural and country studies component is reflected in the process of selection and formation of thematic blocks and sections of online resources. It was found that Internet resources contribute to the formation of foreign language speech competence at a sufficient level by combining theoretical knowledge and practical skills. As a result, it was concluded that the use of the Internet in the system of teaching a foreign language and Ukrainian, in particular, has a number of advantages, namely: the distance learning format allows you to independently manage the educational process, in particular, to personally determine the time and place; choose material according to your level; work on topics guided by one's own goals and interests; students have the opportunity to learn from native speakers, not just from textbooks. The article examines the feasibility and relevance of using Internet resources in the process of learning another language. Positive prospects of using the Internet in the process of mastering the Ukrainian language as a foreign language and in raising the qualification level of teachers working in this direction were identified.

Key words: Internet network, Internet resources, Internet tools, Internet technologies, Ukrainian language as a foreign language.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2024

доопрацьована 14.03.2024

прийнята до друку 23.03.2024